

צ'ון תורני שכונ'י

בעז'הי"ת אי-אדלה ששל תגדדו

גליון 668

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פרשת השבוע
פרשת עקב

פנתח האלה

תניא היה רבי מאיר אומר **חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר** "ועתה ישראל מה ד' אלוקיך שואל מעמך" (אל תיקרי מה אלא מאה). אמרו חז"ל שבימי דוד המלך היו מתים בכל יום מאה איש. ולא ידעו על מה מתו עד שחקר דוד ותיקן שיברכו מאה ברכות בכל יום ופסקו מלמות. (טור סימן מו')
והקשה הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל מה הקשר בין המאה ברכות לתיקון המוות שהיה באותו הדור? **וביאר זאת** ע"פ המסופר על רבי חיים ויטאל זיע"א שהיה בזמנו שייח' ערבי בצפת שידע נסתרות האדם וגילה עתידות והלך אליו ר' חיים ויטאל וינסהו בחידות ולא השיבו כלום, שאלו המהרח"ו מה אירע לך הרי שמך הולך מסוף העולם ועד סופו שאתה מפענח תעלומות...? ענה לו הערבי כל ידיעותי באות ע"י שד שעומד לצידי ולוחש לאוזני הכל, אך כעת שהגעת ברח ממני השד מהוד קדושתך! נמצאנו למדים שקדושה וסיטרא אחרא לא מסוגלים לדור בכפיפה אחת.

כשראה דוד שמאה אנשים מתים בכל יום, הבין ברוח קודשו שהפורענות מגיעה מחמת התגברות כוחות הסיטרא אחרא בבריאה. עמד והתקין מאה ברכות שמסיבתם נוצר קדושה על הסביבה ועל החפצים שעליהם מברך. וכשיש קדושה כוחות הטומאה בורחים. אמר ר' יהודה צדקה כמה פעמים נזרקות מפינו ברכות ללא כוונה? איזו בושה, הבה נעשה חשבון לעצמנו – בכל יום חייב אדם לברך מאה ברכות, בחודש – שלושת אלפים, ובשנה כמה? ובשבעים שנה כמה? אחרי מאה ועשרים האדם לוקח איתו מפה קרונות מלאים ברכות, לוקחים את כל הברכות ומכניסים את זה לחדר ומתחילים למיין כל ברכה לחוד ואולי מכל הקרונות ישארו מאה ברכות איזו בושה וכלימה! איזו עוגמת נפש. וכל זה מחוסר התבוננות לפני מי אנו עומדים בשעת התפילה והברכות

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

"למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם".

מבאר הרב אליהו אליעזר דסלר נקודה חשובה בביאור הפסוק, וכה דבריו: בל נטעה לפרש את הפסוק כפי הבנתנו השטחית: לא רק על הלחם לבדו יחיה האדם, אלא גם על דבר ה'.

אלא הפירוש האמיתי הוא כזה: כל עיקר חיות הבריאה, בכל בעל חיים המצוי בגלקסיה שלנו, הוא רק ממקור אחד: ניצוצות קדושה שמצויים בקרבו ומעניקים לו חיות. בלי ניצוצות אלו - אין מציאות של חיים בעולמנו.

מעתה נבין היטב מדוע ברא אותנו הקב"ה בצורה שמצריכה אותנו תמיד לאכול ולשתות: כיון שיש ניצוצות קדושה המגולגלים בדברי המאכל, ועל ידי שאנו מברכים על המאכל ואוכלים אותו בקדושה אנו מתקנים אותם ומעלים אותם למקום הראוי להם.

זה מה שמסבירה התורה: במדבר אכלו בני ישראל מן ארבעים שנה, "למען הודיעך" שהלחם הגשמי בפני עצמו אין ערך לו, והאדם אינו מתקיים בגלל ערכו התזונתיים. אלא "על כל מוצא פי ה'" שבתוך הלחם - על זה יחיה האדם.

אחת בשנה, בפרשת עקב, נשיב אל ליבנו שבכל מאכל ומאכל שמונח לפנינו, נמצא לא רק המאכל הגשמי, אלא גם ניצוצות קדושה המחיים אותו ואותנו. את הלחם לא אוכלים לבד, אלא עם תוספת קדושה מוסווית.

ההתייחסות לאכילה כפעולה שיש בה קדושה, תסייע הן לגופנו ונשמתנו והן למאכל עצמו.

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
7:58 6:58
נא לשמור על קדושת הגליון אין לקרוא בשעת התפילה
8:32

אהל החידוש

"אבד תאבדון את כל המקמות אשר עבדו שם הגוים... ונתצתם את מזבחתם ושביתם את מצבתם... לא תעשו כן לה' אלוהיכם".

ובספרי (דברים פסקא סא) למדו מכאן שכל המנתץ דבר מן המקדש או המזבח עובר בלא תעשה.

קדושת בית הכנסת היא מעין קדושת המקדש, ובית הכנסת אף נקרא 'מקדש-מעט', אסור לשוב ממנו דבר. ולכן יש להיזהר שלא לקלף בלא משים צבע מקיר בית הכנסת, שכן גם זה נכלל באיסור. וכן אין לבעוט בקיר בית הכנסת מבחוץ, שמא יפיל מעט מן הטיח שבחוץ (שאלת יעבץ ח"ב נד). ואף רהיטי בית הכנסת כלולים באיסור, ויש להיזהר שלא להשחיתם (באו"ה קנב)

בנין וסתירה בבית הכנסת

כל אבן ואבן בבית הכנסת היא קדושה, והנותץ אבן מבית הכנסת עובר משום "בל תשחית" ומשום "לא תעשו כן לה' אלוקיכם". ועל כן, אין לקדוח חורים בקירות בית הכנסת לצורך פרטי, ונכלל בכלל האיסור של זלזול בית הכנסת. אבל אם קודח חורים לצורך בית הכנסת, כגון חשמלאי שצריך לסתת בקיר לצורך עבודתו, מותר.

ואומר הרב בעל הבן איש חי (ויקרא אות יז): "ואסור לנתוץ מהכותל אפי' אבן אחת, ואפי' לתקוע בו מסמר כדי לתלות בו איזה דבר אסור, ואין רשות ביד הקהל לתת רשות על דבר זה אפילו בממון

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם, ושמר השם אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך"

כותב רש"י: "והיה עקב תשמעון" – "אם את המצוות שאדם דש בעקביו תשמעון". העקב בגוף האדם, נמצא במקום הנמוך ביותר. העקב הוא גם "גס" ופחות רגיש מבחינה עצבית ביחס לשאר הגוף. אולם מצד שני, בל נשכח שהוא סובל את כל כובד הגוף. בעבודה הרוחנית יש ל"עקב" מקום של כבוד. הראש והשכל מסמלים את המחשבה, ההבנה והתכנון. הלב מסמל את ההרגשה והרצון. העקב לעומתם מקבל פקודות ופשוט מבצע – אומרים לו ללכת והוא הולך. מבחינה סימבולית, העקב מסמל את המעשים שאדם עושה באופן אוטומטי, בלי לחשוב ימינה או שמאלה ומבלי לתת את הלב שלו אל תוך המעשים.

במהלך היום אנו עושים כל כך הרבה מצוות שמצד אחד כבר התרגלנו לעשותם וזה טוב, שהרי ההרגל הוא אחד הדברים הבסיסיים בחיים, כאותו עקב, אולם בהרגל יש סכנה של איבוד הלב. איבוד המשמעות. לכן אומרת התורה, הצעד הראשון בעבודה שלנו כדי שנזכה שהשבעה תישמר עבורנו, הן המצוות שאדם עושה אותן בין כה וכה, אבל להתחיל להכניס אל תוכן את ההבנה, הלב והרגש. המילה "דש" אף היא מדויקת להפליא. מלאכת הדישה היא מלאכה חקלאית הנעשית על ידי דריכה ברגליים. החקלאי מניח את אלומות התבואה על הקרקע ודורך עליהן שוב ושוב. וזהו מלאכה שדורשת הכי פחות מחשבה ותחכום ביחס לשאר מלאכות השדה. צריך רק לדרוך, בלי מחשבה ובלי תכנון. אבל מצד שני, אותה דישה מגלה את כל הטוב שבתבואה, היא מפרידה בין הגרגירים הטובים לבין המוץ והקליפה. היא מגלה את האוכל מתוך הפסולת.

אותם מעשים שאנו דשים בהם, הם אלו שמסוגלים לברר את עבודתנו הפנימית, אולם התנאי הוא שנכניס את הלב אל אותן מצוות.

סגולה נפלאה להצלחת הבנים.

משאלה עמוקה שואלים כל אב ואם יהודיים נחת נחת "אידישע נחת" נחת יהודי, הכיצד זוכים לזה ועוד בנקל?

הבה נתבונן במילים ספורות שאמר בעל "יסוד ושורש העבודה": "מעיד אני על עצמי שנוהרתי מאוד מאוד לחנך בברכת הנהיגין ושאר הברכות אף שלא היו יכולין עדיין לדבר כראוי ובירכתני עמהם בעצמי על כל אכילה ושתייה, גם ברכת המזון, ומחינוך זה היה לי התענוג יותר מכל התענוגים שבעולם שגרמתי בזה נחת ליוצרנו ובוראנו יתברך ויתעלה".

כלל ראשון להצלחה לימדנו בעל "יסוד ושורש העבודה" והוא "בירכתני עמהם בעצמי". ליחד מזמננו העמוס והלחוף לישב עם ילדינו שיתנו ברכה ליוצרנו בנחת ובשלוה, וכדי שתהיה ההשפעה על שתילי הזיתים בטוחה, ישנו כלל קדום והוא שתהיה הברכה שאני עצמי מברך – כראוי, וזו ההשפעה הכבירה ביותר.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

מעשה מדהים

אחד מראשי הישיבות סיפר מעשה "מדהים" שקרה לו במטוס. לפני צאתו לטיסה הארוכה, הכינה לו רעייתו קציצות בשר טעימות, כדי להנעים עליו את הדרך. בהגיע עת הסעודה, הוציא ראש הישיבה את הקציצות והניחן על מושבו במטוס ולפני שהחל לסעוד את ליבו קם ממקומו ויצא להתפנות.

והנה, בשובו מחדר השירותים במטוס התעורר אצלו ספק אולי קיבל הבשר דין של "בשר שנתעלם מן העין", כיוון שבזמן ששהה בשירותים היתה אפשרות בידי הגויים שבמטוס להחליף את הבשר ולהניח לו בשר אחר במקומו. (בשלחן ערוך יורה דעה, סימן ס"ג סעיף ב', מובאת מחלוקת בעניין זה) ללא כל שהיות הכניס ראש הישיבה את הבשר לשקית והניחו חזרה בתיק, כדי שבהזדמנות הראשונה שתהיה לו ישליך את הבשר לפח האשפה. בספסל שלצידו ישב נוסע גוי, שראה את מעשיו של היהודי, וביקש לדעת מדוע נמנע מלאכול את הבשר. הוא פונה אל ראש הישיבה ומבקש שיסביר לו את הסיבה, "אבל אני התחמקתי בתירוצים שונים, כי לא רציתי לומר לו שאינני אוכל את הבשר בגללו..."

לאחר שהגוי המשיך ללחוץ עליו שיגלה את הסיבה, הוכרח ראש הישיבה לטוח בפניו את דברי הגמרא והפוסקים בדבר בשר שנתעלם מן העין. ואז פרץ לפתע הגוי בקריאת התפעלות ואמר: "ברוכים חכמי ישראל, שהצילו אתכם מן החטא!" עכשיו הגיע תורו של ראש הישיבה להתעניין אצל הגוי על מה ולמה התפרץ בהתרגשות רבה כל כך. הגוי לא חסך במילים אלא הסביר דבר דבור על אופנו. "כשקמת ממקומך והלכת לשירותים, עלה באפי ריחו של הבשר הטעים שבישלה אשתך עד שתקפני בולמוס ולא יכולתי להירגע עד שלקחתי קציצה אחת מתוך השקית שלך. "כיוון שחששתי שתבחין בגניבתך, הוצאתי קציצת בשר דומה מהמנה שהגישו לי הדיילים - שריחה לא היה נודף כמו הבשר שהכינה אשתך - והנחתי אותה במהירות אצלך.

"עכשיו תבין מדוע התרגשתי כשראיתי בחוכמת חכמיכם שאסרו לכם לאכול בשר שנתעלם מן העין", סיים הגוי. את הסיפור הזה סיפר ראש הישיבה להגר"י זילברשטיין שמהר לבית גיסו הגאון רבי חיים קנייבסקי כדי לספר גם לו את הסיפור המדהים. "יכולני לספר לך מעשה נוסף, הטעים הגר"ח, שהתרחש בצעירותי. אמא שלנו (הרבנית קנייבסקי ע"ה, אחותו של מרו החזו"א זצ"ל) הקפידה מאוד שלא נשתה משקאות שהיו מגולים, ואפילו שכיום אין מצויים בינינו נחשים מנעה אותנו גם משתיית חלב מגולה. פעם הבענו את פליאתנו על כך, ואמרנו לה "הרי לא מצויים נחשים בינינו ומדוע לחשוש", ולאחר זמן קצר - כך סיפר הגר"ח קנייבסקי. גילינו נחש ארסי בתוך קערה של חלב שעמדה בבית. וכשגילינו את המעשה לחזון איש, אמר אף הוא, להבדיל אלף אלפי הבדלות מאותו גוי: "כמה ברוכים חכמי ישראל שראו הכל ברוח קדשם". (טובך יביעו ח"א עמוד ס"ז)

קדושה אינה סובלת טמאה

רבי ירוחם זצ"ל, המשגיח במיר, סיפר לבני ישיבתו: כשביקר בעיר הגדולה וילנא, נתארח אצל אדם חשוב, והציץ פעם דרך החלון לראות את העיר וילנא. והנה רואה שמעבר לרחוב יש בית ספר - גמינסיא, שלמדו שם בתערובת בנים ובנות, בני שש עשרה, שבע עשרה, שמונה עשרה, גויים וחילונים. הוא רואה אותם בבוקר ללמודים, תוך פריצות, קלות דעת, קלות ראש, ליצנות, נבול פה, ונכנסים לתוך הבניין... אמר רבי ירוחם: נתיישבתי וחשבת, הלא הם לומדים משהו, שומעים הרצאות, שואלים שאלות, מסבירים להם, הם חוזרים על החומר, עוברים מבחנים, מסיימים ומקבלים תואר - הם יודעים את המקצוע. שאלתי לעצמי: אם בבית מדרש של ישיבה קדושה, בין ארבע מאות בחורים ואברכים שיושבים ולומדים תורה, היה קורה, חס ושלום, שבחורה או אשה אחת נכנסת לבית המדרש, האם היינו יכולים להמשיך ללמוד? הלא דבר זה היה מזיק לכולנו, זה היה מפריע לגמרי את הלימוד. אם כן, איך אצלם, יושבים יחד בערבוביא, ולומדים ויודעים את המקצוע! איך זה יתכן? זה בכלל לא מפריע להם. אמר רבי ירוחם - זהו אות ומופת על קדושת תורתנו הקדושה! קדושה אינה סובלת טמאה, ולכן הרהור אחד יכול להפריע לישיבה שלמה. אבל בלימודי חול וחכמות חיצוניות בגמינסיא - יש בהם טומאה, וטומאה סובלת טומאה, אוהבת טומאה - טומאה קלה, טומאה חמורה - האחת עוזרת לחברתה. זהו מופת נפלא על קדושת תורתנו הקדושה! לחילונים לא מפריע שום דבר, שום ניוול לא מפריע להם בלימודיהם, כי הם טובלים בנבלה כל ימי חייהם, ואם כן, למה שזה יפריע להם? אבל אצלנו, כל הרהור מפריע ומפסיק אותנו. זה סימן שאנחנו לומדים את תורתנו הקדושה!

"ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה'"

על הפסוק בפרשת בלק "תמות נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו", כתב האור החיים הקדוש, כי בלעם הרשע במקום לחיות חיי ישרים, ביקש לעשות ככל העולה על רוחו, ובסוף למות מות ישרים - "ותהי אחריתי כמוהו", שאחריתו וסוף ימיו יהיו כמו עם ישראל. לפי זה, מבאר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו "קול יהודה" את הפסוק בפרשתנו, "ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה'" וגוי ולכאורה, מדוע הזכירה כאן התורה מלת "ועתה", שלכאורה מיותרת? אלא באה התורה להודיע שכל הרוצה ללכת בדרך ה', עתה הוא הזמן ליראה את ה' ולקיים מצוותיו, ואין לדחות זאת לזמן הסמוך למיתה. האדם מחליט להיטיב את דרכיו, אך אז בא לפניו יצר הדחינות ומשפיע עליו לדחות את החלטתו למועד מאוחר יותר, והוא אומר לעצמו: "אתחזק אחרי החתונה", "אקח את עצמי לידיים אחר שאעבור דירה", "אפתח דף חדש מתחילת השנה הבאה", "אקבע עתים לתורה אחרי שאצא לפנסיה". צורת חשיבה זו מונעת כל תיקון. לכן צריך להחליט ולעשות מיד. כאשר אדם מחליט בתקיפות ש"מעתה אני משנה הרגל שלילי זה ולא מחכה עוד דקה נוספת", יצר הרע פורח ונעלם לו.

בצעירותו, גרו הוריו של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל בשכונת "נחלת צדוק" שבירושלים. באותו בנין דרו בצוק העתים גם "חלוץ" ורעייתו, שרחוקים היו משמירת תורה ומצוות. הרבנית אויערבך דיברה על לבם שישתדלו להתחשב ברגשותיהם ולא לחלל שבת. הם הסכימו, אולם כבר בשבת הראשונה הפרו את הבטחתם. הרבנית שלחה את בנה, רבי שלמה זלמן, שיפעל כחכמתו לסדר את העניין... בבירור קצר התברר שהללו כלל לא ידעו מה נקרא "לחלל שבת", ולתומם חשבו שמותר לכתוב בשבת. תוך כדי הדברים, נתגלגלה השיחה בין בעל הבית לבין הבחור שלמה זלמן, והחלוץ החל לספר על עצמו. "אל תסתכל עלי ככה, אני יהודי מאמין!", פתח את דבריו, "גדלתי בבית רפורמי ולא ידעתי מאומה על יהדות. כשפרצה מלחמת העולם הראשונה התגייסתי לצבא. תוך זמן קצר מצאתי עצמי שוכב בתוך שוחה, ויורה ללא הפוגה לעבר קווי האויב. "יחד אתי לחמו יהודים שומרי מצוות, ושמת לי לב לדבר מעניין. מדי פעם הם היו מוציאים מכיסם ספר קטן, ממלמלים בלהט, ולאחר מכן נראים הרבה יותר רגועים..."

"יום אחד שאלתי את אחד מהם - מה זה הספר הזה שאתם ממלמלים מתוכו? והלה פתח בהרצאה שלימה על יהדות. הוא דיבר על הקב"ה ועל השגחה פרטית, ועל כך שאיננו כאן במקרה, ושהוא מדבר עם אבא שבשמים ומוצא בכך נוחם. "שעות רבות הרהרתי בדברים, עד שהתחלתי לבכות - מדוע אבי לא למדני כל זאת? וכך תוך כדי שאני יורה לעבר קווי האויב אני פונה לה' ואומר: ריבונו של עולם, אם אתה אכן קיים, אני מתחנן אליך, אנא, תן לי סימן לכך! חשבתי לעצמי איזה דבר יכול להוות סימן, ואמרתי: אם אתה קיים, אנא דאג שאצא מהמלחמה חסרת הפשר הזאת, שיפגע בי כדור בדיוק באצבע כך שלא אוכל לירות יותר, וישחררו אותי מהתופת הזאת! "איך שסיימתי את דברי, הלא יאמן קרה! פגע בי רסיס בדיוק באצבע, ומיד פיטו אותי משם ולא חזרתי יותר לשדה הקרבי". החלוץ הציג את אצבעו עליה נכרו סימני החבלה, כאומר "אצבע אלוקים היא!". "באותו רגע גמלה החלטה בלבי - מיד בסיום המלחמה אני הולך ללמוד יהדות ולהכיר את בורא העולם! כשהסתיימה המלחמה, נותרו לי רק שלושה חודשים כדי להשלים את התואר שלי באגרונומיה. אמרתי לעצמי 'רק אסיים את התואר - ומיד לשיבה!'. ואכן, סיימתי את לימודי, אך מה אומר - אותם רגשות קודש שאפפוני אז, אותה התלהבות רוחנית - הצטננה, ושוב כבר לא בער לי ללכת ללמוד יהדות, והנה אתה רואה אותי היום - לא מבין אפילו מה זה 'חילול שבת'..." (הרב עובדיה חן)

לעילוי נשמת
רוזן בן מרים ז"ל
מנחם בן הניה ז"ל
מרדכי בן רחל ז"ל
הניה בת רחל ע"ה
גרניה בת רחל ע"ה

לרפואה שלימה
אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 19:00

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) - 19:00
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:30 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:00
שיעורי תורה מידי יום
לפני מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה'
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00